

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih DÖNMEZ** tarafından Anayasanın 98'inci, İçtüzüğün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

Munzur dağları, Dersim'in kuzey kesiminde yer alan, Mercan Sıradağları da olarak bilinen dağlardır. Kalkerli ve dişli kütle yapısı vardır. Yüksekliği 3000 metrenin üzerindedir. Munzur Dağlarının Dersim sınırları içinde kalan bölümünde en önemli zirveleri batıdan doğuya doğru, Biçare Dağı (3111 m.), Ziyaret Tepesi (3071 m.) ve Akbaba Tepesidir. (3463 m.). Bu yamaçlardan kuzeye doğru açılan havza tabanlarına inilir. Yöre halkı, yaz aylarında havza tabanları ile havzaları birbirinden ayıran yüksek sırtları, yaylak alanları olarak kullanmaktadır. Güney yamaçlarında yer yer meşe ve ardıç ormanlarına, onlarca çeşit yaban hayvanına ve 43 çeşidi endemik bitkiye rastlanır. 2700 metreden sonra karlarla kaplıdır.

Munzur Dağı ve Munzur ırmağı, Dersim halkı için sadece bir dağ ve ırmak değildir. Dersim'deki yaygın inançlar panteonunda kutsallık atfedilen birçok mekân, ziyaret yeri, ibadet yeri bulunmaktadır. Dünyada belki animizm döneminden kalma bu eski inanç kültürünün dünya kültür mirası olarak korunması gereken bir öneme sahiptir.

Türkiye'de, 294 kaynak suyu arasında en iyi su seçilmiş, dünyanın en temiz su kaynaklarını da barındıran Munzur Dağı'nın tamamının maden sahası ilan edildiği haberleri basında yer almıştır. 145 maden projesinin bulunduğu Dersim'de, şimdi de 60 kilometre uzunluğundaki Munzur Dağları'nın tamamının maden sahası ilan edildiği iddiaları kamuoyunda büyük tepki çekmiştir. Maden projeleri hayata geçirilirse, Munzur'daki binlerce bitki türü, canlı yaşamı yok olacak, yer altı ve yer üstü suları ve turizmi olumsuz etkilenecektir. Munzur dağı, Munzur vadisi ve Munzur ırmağı Dünya'da eşi benzeri olmayan doğal güzellikleri, bitki ve hayvan türlerini barındırmaktadır.

12/16

Dünyanın temel gündemlerinden biri olan küresel iklim krizinin ülkemize de büyük bir ekonomik, sosyal maliyet yarattığı göz önünde bulundurulduğunda, “iklim acil durumu” ilan etmesi gereken ülkelerden biri olduğumuz açıktır. Gerek Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın gerek üniversitelerimizin yaptığı araştırmalar sonucu oluşturulan iklim krizi etkilerine dair gelecek projeksiyonlarında ülkemizin ciddi kuraklık tehdidi altında olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu halde mevcut ormanlarımızı, yeşil alanlarımızı, su kaynaklarımızı radikal koruma altına almak, bu alanlarda her türlü zarar verici faaliyete izin verilmemesi gerekir.

Anayasa’nın 56’ncı Maddesi “Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir” diyerek vatandaşın sağlıklı, temiz bir çevrede bozulmamış bir doğada yaşama hakkı, 63’üncü maddesi ile de “Devlet, tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlar, bu amaçla destekleyici ve teşvik edici tedbirleri alır.” Diyerek, kültürel ve doğal miras alanlarının korunmasını güvence altına almıştır. Yıllardır, Hidroelektrik Santrallerinin ve madencilik sektörünün tehdidi altındaki bu bölgeye sahip çıkmak ve korumak Devletin öncelikli işlerinden olmalıdır.

Bu bağlamda,

- 1- TMMOB, Diğer sivil toplum kuruluşları ve yöre halkının büyük tepkisini çeken Munzur dağlarının tamamının maden sahası ilan edildiği iddiaları doğru mudur? Doğru ise maden sahası ilan edilmesinin gerekçesi nedir? Dersim İl sınırları içinde kaç adet maden projesi bulunmaktadır?
- 2- Dersim’de ilan edilen maden sahasında hangi tür madenlerin ruhsatlandırılması yapılmıştır? Maden sahasının büyüklüğü ne kadardır, hangi alanları kapsamaktadır? Maden sahası için Çevresel Etki Değerlendirme Raporları alınacak mıdır?
- 3- Maden sahası ilan edilen alanda ne zaman ne şekilde hangi firmalar tarafından madencilik faaliyetleri yürütülecektir? İhaleye çıkartılmış mıdır? Madencilik Faaliyetleri ne zaman başlayacaktır?
- 4- Maden sahası ilan edilen alanda, Dünya’nın en değerli temiz ve kaliteli su kaynakları bulunmaktadır. Maden projelerinin yer altı ve üstü su kaynaklarına zarar vermemesi için ne gibi projeler geliştirilmiştir? Su kaynaklarını korumak için ne yapılacaktır?

12/8/6

5- Maden projeleri hayata geçirdiğinde, Munzur'daki binlerce bitki türü yok olacak, yaban hayatı olumsuz etkilenecek, doğal ve kültürel miras yok olacaktır. Dersim'de telefisin imkansız ekolojik yıkımların olmaması, kültürel ve doğal mirasın korunması için Bakanlığınızın ne gibi çalışmaları olacaktır. Bu konuda ilgili meslek odaları ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapılacak mıdır?

6- Bölge yaşayan binlerce vatandaş yaşamını hayvancılık ve arıcılıkla sağlamakta, yaylacılık yapmaktadır. Maden projesi hayata geçirildiğinde halk mağdur olacak, geçim sıkıntısı yaşayacak bu da göçlere neden olacaktır. Bölge halkının yaşayacağı mağduriyetleri giderilmesi için projeleriniz var mıdır?

7- Basında çıkan, Munzur Dağı'nın yanı sıra, 1971 yılında Milli park ilan edilen Munzur Vadisi'nin , Munzur Gözeleri, Munzur Suyu, Mercan Vadisi, Kırk Merdiven Şelaleleri, Tülin Tepe, Tepecik ve Pulur höyüklerini içine alan 43 bin hektarlık alanda da Maden ruhsatı verildiği iddiaları doğru mudur? Eğer verildi ise, Türkiye'nin en zengin biyolojik çeşitlilik alanlarından birini oluşturan Munzur Vadisi'nin doğal yapısının korunması, ekolojik yıkımların olmaması için ne gibi çalışmalar yapılacaktır?

8- Bölgede maden sahası ilan edilen bölgede, Dersim halk inançları açısından kutsal sayılan kaç tane ziyaret vb. inanç mekanı bulunmaktadır? Bu konuda herhangi bir çalışma yapılmış mıdır?

9- Madencilik politikalarının iklim krizine etkisi hakkında herhangi bir çalışma yapılmış mıdır? Bakanlığınız, enerji politikaları ile iklim krizinin Türkiye'ye etkilerine dair bir çalışma yapmış mıdır? Yapmamışsa, kısa zamanda böyle bir çalışma yapmayı planlamakta mıdır?